

Niet-technische samenvatting 20174126

1 Algemene gegevens

1.1 Titel van het project	Training in eenvoudige en complexe handelingen met proefdieren
1.2 Looptijd van het project	5 jaar
1.3 Trefwoorden (maximaal 5)	Training, educatie, leven lang leren

2 Categorie van het project

2.1 In welke categorie valt het project. <i>U kunt meerdere mogelijkheden kiezen.</i>	☐ Fundamenteel onderzoek
	☐ Translationeel of toegepast onderzoek
	☐ Wettelijk vereist onderzoek of routinematige productie
	☐ Onderzoek ter bescherming van het milieu in het belang van de gezondheid
	☐ Onderzoek gericht op het behoud van de diersoort
	☒ Hoger onderwijs of opleiding
	☐ Forensisch onderzoek
	☐ Instandhouding van kolonies van genetisch gemodificeerde dieren, niet gebruikt in andere dierproeven

3 Projectbeschrijving

3.1 Beschrijf de doelstellingen van het project (bv de wetenschappelijke vraagstelling of het wetenschappelijk en/of maatschappelijke belang)	De doelstelling van dit project is om medewerkers te trainen in een aantal eenvoudige of complexe handelingen aan proefdieren in het kader van het door de instelling uit te voeren onderzoek of stage. Bevoegde of nog onbevoegde medewerkers voeren onder toezicht van bevoegde medewerkers handelingen uit aan proefdieren. Zodoende bekwamen zij zich in de technieken en handelingen die nodig zijn voor het verzorgen van de dieren of het uitvoeren van onderzoek op een wijze die het – onder omstandigheden – maximale welzijn van het proefdier garandeert. Wij geven met dit project invulling aan de wettelijke verplichting m.b.t. training en educatie van medewerkers.
---	---

- 3.2 Welke opbrengsten worden van dit project verwacht en hoe dragen deze bij aan het wetenschappelijke en/of maatschappelijke belang?
- De opbrengst is dat de getrainde techniek in een dierexperiment op de juiste wijze door de biotechnicus wordt uitgevoerd. Hierdoor wordt de uitval van dieren verlaagd, het ongerief verminderd en de wetenschappelijke betrouwbaarheid van een experiment verhoogd.
Een adequate training en het aanleren van een pro-welzijn houding t.o.v. proefdieren zal het dierenleed verminderen dat tijdens het uitvoeren van experimenten kan ontstaan. Biotechnici en stagiairs worden getraind zodat zij vertrouwd raken met het uitvoeren van een dierexperiment en proefdieren in het algemeen.
Vooraf wordt bepaald voor de personen die praktijktraining krijgen welke technieken (en hoe vaak) bij welke diersoort mag worden geoefend. Er wordt een trainingsrecord bijgehouden van iedereen die technieken aanleert of die zijn of haar bekwaamheid door training onderhoudt.
- 3.3 Welke diersoorten en geschatte aantallen zullen worden gebruikt?
- De aantallen dieren zijn berekend op het aantal te trainen medewerkers, het aantal handelingen en het benodigde aantal herhalingen van de trainingen.
Muis	350
Rat	50
Hamster	50
Cavia	50
Konijn	50
Hond	100
Kat	50
Fret	25
Nerts	25
Kip	330
Kalkoen	25
Fazant	25
Kwartel	25
Eend	25
Varken	150
Schaap	50
Geit	50
Koe	50
Paard	50
- 3.4 Wat zijn bij dit project de verwachte negatieve gevolgen voor het welzijn van de proefdieren?
- Terminaal onder anesthesie of licht tot matig ongerief. De handelingen worden stapsgewijs uitgevoerd onder leiding van bekwame trainers. Meer dan matig ongerief zal voorkomen worden.
- 3.5 Hoe worden de dierproeven in het project ingedeeld naar de verwachte ernst?
- De volgende schatting van het percentage dieren met een bepaalde mate van ongerief is gebaseerd op de ervaringen van de afgelopen jaren.
Muis 70% licht, 10% matig, 20% terminaal onder anesthesie
Rat 100% licht
Hamster 100% licht
Cavia 100% licht
Konijn 100% licht
Hond 100% licht
Kat 100% licht
Fret 100% licht
Nerts 100% licht
Kip 100% licht
Kalkoen 100% licht
Fazant 100% licht
Kwartel 100% licht

Eend 100% licht
Varken 100% licht
Schaap 100% licht
Geit 100% licht
Koe 100% licht
Paard 100% licht

3.6 Wat is de bestemming van de dieren na afloop?

Een groot deel van de dieren zal in leven blijven en worden ingezet voor (herhaling van dezelfde) trainingen of voor onderzoek.
Een aantal dieren zullen uiteindelijk worden gedood volgens wettelijk voorgeschreven methoden. Het doden kan onderdeel uitmaken van de training.
Honden, katten en fretten worden indien mogelijk aangeboden voor adoptie.

4 Drie V's

4.1 **Vervanging**

Geef aan waarom het gebruik van dieren nodig is voor de beschreven doelstelling en waarom proefdiervrije alternatieven niet gebruikt kunnen worden.

Om de gewenste vaardigheid te krijgen en te toetsen moet ook worden geoefend met levende dieren. De training begint standaard met een theoretische scholing, gevolgd door uitleg van de te leren handeling, indien mogelijk aan de hand van een schriftelijke werkinstructie of een demonstratie op een dood dier, en een demonstratie door de trainer op een levend dier. Zoveel mogelijk worden dieren gebruikt die einde experiment zijn, voorraaddieren, dieren die moeten worden afgevoerd vanwege leeftijd of overtolligheid (bijvoorbeeld vanwege het voortijdig stoppen van een experiment).

4.2 **Vermindering**

Leg uit hoe kan worden verzekerd dat een zo gering mogelijk aantal dieren wordt gebruikt.

Voorafgaand aan iedere training wordt bepaald of de training daadwerkelijk nodig is en hoeveel dieren hiervoor gebruikt mogen worden met inachtneming van de alternatieven zoals hierboven geschetst om zo het aantal dieren zo laag mogelijk te houden.
Indien mogelijk wordt altijd begonnen met oefenen op dode dieren of kunstmateriaal. Pas als de 'trainee' voldoende bekwaam is, wordt de overstap gemaakt naar een levend dier. Er wordt zo veel mogelijk geprobeerd om meerdere technieken op één dier te oefenen. Doordat medewerkers doorlopend hun vaardigheden op peil houden d.m.v. training worden experimentele technieken op de juiste wijze uitgevoerd. Dit levert betrouwbare resultaten op waardoor uiteindelijk minder proefdieren nodig zijn.

4.3 **Verfijning**

Verklaar de keuze voor de diersoort(en). Verklaar waarom de gekozen diermodel(len) de meest verfijnde zijn, gelet op de doelstellingen van het project.

Door op de juiste wijze biotechnische handelingen toe te passen wordt ongerief zoveel mogelijk beperkt. Trainees moeten hiervoor trainen met dezelfde diersoorten waarmee ze voor een onderzoek moeten werken. Diersoortspecifieke vaardigheid is ook wettelijk voorgeschreven.

Vermeld welke algemene maatregelen genomen worden om de negatieve (schadelijke) gevolgen voor het welzijn van de proefdieren zo beperkt

Er wordt alleen getraind met trainers die bekwaam zijn in het hanteren en behandelen van deze diersoorten. Om het ongerief zoveel mogelijk te vermijden en te verminderen wordt er indien nodig gebruik gemaakt van adequate verdoving en eventueel pijnstilling. Waar mogelijk wordt de techniek geoefend op een dier wat onder volledige verdoving is en aansluitend, zonder bij te komen op humane wijze wordt geëuthanaseerd.

mogelijk te houden.

5 In te vullen door de CCD

Publicatie datum

25 januari 2018

Beoordeling achteraf

Nee

Andere opmerkingen

Nee